
Královna Kunhuta a Záviš

Kunhuta Uherská rozechvěle svírala v dlouhých štíhlých prstech vyšívaný šátek a přistoupila ještě o něco blíže k pootevřeným dveřím, opatrně, aby ji Běla IV. ani Přemysl Otakar II. nezahlédli.

Mohla být sice vnučka uherského krále Bély IV., to však neměnilo nic na smutné skutečnosti, že právě jeho porazil Přemysl Otakar II. v bitvě u Kressenbrunnu. Věděla, že se její královský dědeček Běla rozhodl zpečetit krvavě vykoupený mír s českým králem sňatkem s některou z uherských princezen, a byla přesvědčená, že tou vyvolenou nevěstou bude ona.

Toužila po tom od okamžiku, kdy Přemysla Otakara poprvé zahlédla – byl vysoký a urostlý, měl hezké výrazné rysy, prostě pravý rytíř. Která by se také nechtěla provdat za vítěze, i když porazil jejího vlastního dědečka?

Jsem přece mladá a krásná, musel si přijet pro mne, usmála se sebevědomě.

„Nepřišel jsem k tobě jako vítěz, který si diktuje podmínky, ale jako prosebník,“ řekl český král Bělovi a zlehka, pouhým náznakem, se mu uklonil. „Chci tě požádat o ruku tvé dcery Markéty.“

Kunhuta se probudila vlastním výkřikem a zprudka se posadila na lůžku. Tenhle hrozný sen, který jí připomínal dávné ponížení, ji nepřestával pronásledovat ani po létech.

Český král Přemysl Otakar II. tehdy nepřišel požádat o její ruku, neboť se ucházel o její tetu Markétu, ženu nevidané krásy a nebyvalé inteligence, i když byla mnohem starší než ona, půvabná mladičká Kunhuta.

Markéta však měla v životě mnohem vyšší cíle než manželství a vítěze od Kressenbrunnu hrdě odmítla.

Z nouze přišla na řadu ona, Kunhuta.

Přejela si nyní po zpoceně tváři, jako by chtěla zahnat tu ponižující vzpomínku. I tentokrát to bylo marné. Vrátila se nezvána, a jako by ji přenesla zpátky do komnat královského paláce jejího dědečka, uherského krále Bély.

I tehdy měla tvář orosenou potem, ale nezpůsobilo to jenom napětí, které pocítovala, nýbrž také dusné vedro, jež se tehdy vznášelo nad Stoličným Bělehradem. Bylo tam tenkrát k zalknutí, a proto nechali dveře všude otevřené, aby alespoň průvan osvěžil těžký vzduch v komnatách, než tak učiní hrozící letní bouřka.

Nepozorovaně proklouzla až za dveře jídelny, v níž hostil dědeček vzácného hosta, vítěze od Kressenbrunnu. Ostatní spolustolovníky už dávno propustili, stejně jako služebnictvo, a teď seděli u džbánu vína, každý s pohárem v ruce.

Byla zvědavá na toho cizince, o němž se všude mluvilo a kterého ona zatím zahlédla pouze letmo. Český král Přemysl Otakar II. vyšel vítězně z bitvy u Kressenbrunnu a mohl si diktovat podmínky. Porazil uherského krále Bélu i jeho syna Štěpána, který uherské vojsko do té osudné bitvy na březích řeky Moravy vedl. Získal opět Štýrsko, ale to mu nestačilo. Chtěl ruku některé z uherských princezen. Béla to věděl a byl tomu celkem nakloněný, protože se podobným sňatkem upevní nejistý mír.

Budu to jistě já, usoudila Kunhuta. To já se stanu českou královnou!

Praha je prý krásné město, zasnila se. Snad krásnější než Kyjev.

Tam se narodila, ale vůbec si na něj nepamatuje, protože její rodina odtamtud prchla před mongolským vpádem.

Královský dědeček Béla jim sice poskytl střechu nad hlavou, ale Kunhuta se v Uhrách jako doma nikdy příliš necítila. Byla tu vždy na druhém místě.

Co si budu nalhávat, pomyslela si sebekriticky. Na druhém místě se tady cítím hlavně proto, že mne zastihuje moje teta Markéta Uherská.

Je krásná a hrdá. Chytrá a vzdělaná. A má vysoké ideály, mezi něž manželství nepatří.

Zaplašila rychle podobné myšlenky a přikradla se blíž za křídlo otevřených dveří, aby dobře slyšela.

„Nepřišel jsem k tobě jako vítěz, který si diktuje podmínky, ale jako prosebník,“ řekl český král Přemysl Otakar II.

Kunhuta se neudržela a opatrně vyhlédla zpoza dveří.

Přemysl Otakar nebyl žádný mladíček, byl jistě o deset let starší než ona, ale tím ji přitahoval snad ještě víc. V opálené tváři se mu kolem tmavých jiskrných očí rýsovaly drobné vrásky, ale hustou hřívu tmavých vlasů dosud neprotkala jediná stříbrná nitka. Natáhl se nyní po poháru s vínem a sevřel jej

silnými prsty. Opálený hřbet ruky mu zdobily drobné zlatavé chloupky. Kunhutě připomněly vzácný filigrán.

Projel jí slastný pocit, dosud nepoznaná žhavá vlna. Bylo to sice příjemné, ale současně zneklidňující.

Jaké to asi bude, až mne těma svýma silnýma rukama polaská, pomyslela si.

Přivřela oči a ta opojná vlna se vrátila.

Teď, jistě teď požádá dědečka Bélu o mou ruku. Musí! zadoufala.

„Tvá slova mne udivují! Můžeš mít přece všechno, nač ukážeš, pane, vždyť jsi vítěz!“ užasl Béla a Kunhutě neuniklo, že českého krále neoslovil Milostiti nebo Veličenstvo, jak by se slušelo. Proti Bélovi byl český král pořád ještě nedochůdče, které ho sice mohlo porazit u Kressenbrunn, ale jemu, Bélovi, to na královském majestátu neubralo ani v nejmenším.

„Po něčem nelze jen tak natáhnout ruku a vzít si to,“ namítl Přemysl Otakar. Usmíval se sice, ale oči měl vážné. „Jsou věci, kterých se nelze jen tak zmocnit.“

„Tvá slova jsou moudrá,“ prohodil nezávazně Béla a zostražitěl.

„Ach, nebudu chodit kolem horké kaše!“ mávl Přemysl Otakar netrpělivě rukou. „Jak víš, mluvili jsme o tom, že přátelský mír, který jsme po Kressenbrunn uzavřeli, ještě upevníme. Zpečetíme ho manželským poutem.“

Béla přikývl, avšak vztyčil přitom výstražně ukazovák. „To jistě. Ale nejdřív, tedy než přikročíme k dalšímu... nejdřív bys mi měl vysvětlit, jak se to vlastně má s tebou a tvou chotí Markétou Babenberskou.“ Béla to věděl moc dobře, ale chtěl to slyšet z Otakarových úst. Špehové už dávno donesli Bélovi zprávu, že je Otakarovo věkově nerovné manželství s Markétou Babenberskou rozloučeno. Uherský král o tom byl zpraven dřív, než se to stalo veřejným tajemstvím u všech královských dvorů. Tu stařenu si tenhle chytrý český král vzal jen pro její rakouské državy. Dědice mu samozřejmě nedala, ani nemohla, žádný div, že se chtěl manželského závazku zbavit.

„To manželství je rozloučeno. Mohu to doložit, budeš-li si přát. Musel jsem něco udělat, takhle to dál už nešlo. Markéta... nedala mi dědice. Neporodila mi syna.“ Přemysl Otakar se zahleděl na pohár, aby se vyhnul Bélovu upřenému pohledu. O téhle věci se mu mluvilo jen těžce. Bylo mu jasné, že ho chce poražený král Béla potýrat.

„A co Anežka z Kuenringu? Jak se to má s ní?“ nebral si Béla servítky. Otakarovo manželství s Markétou bylo u konce a Markéta patrně nemohla

představovat osobní ani mocenskou hrozbu, ovšem s Otakarovou milostnicí Anežkou to mohlo být na pováženou. A nejen proto, že politický vliv Kunringů, rodu, z něhož pocházela, se nedal přehlížet.

Béla byl totiž přesvědčený, že Otakar Anežku skutečně miluje. Byla krásná, okouzlující – a dala mu dědice. Otakar dlouho usiloval, aby papež uznal ty nemanželské parchantky za právoplatné dědice a následníky trůnu. To platilo zejména v případě syna Mikuláše. Neuspěl však.

Jen legitimitu původu pro ně nakonec získal, ne však právo na trůn pro levobočka Mikuláše. Směli mu prý také říkat „otče“, to bylo ale vše.

Tohle je hlavní důvod, proč se nyní honem poohlíží po urozené nevěstě z královského rodu! Nějakými řečičkami o zpečetění míru sňatkem ho neopije, ne jeho, uherského krále Bélu.

Nejdříve musí skončit ten konkubinát s Anežkou, teprve pak může být řeč o manželství s některou z uherských princezen.

„Anežka... odešla s doprovodem Markéty Babenberské. Opustila pražský dvůr, aby nadále dělala společnost své paní,“ řekl Přemysl Otakar. Slova mu splyvala ze rtů jen ztěžka a po tváři mu přelétl posmutnělý stín.

Kunhuta tu scénu pozorovala se zatajeným dechem. O podobných věcech se nikdy otevřeně nemluvalo. Rychle si přitiskla ruku na ústa, aby se neprozradila výkřikem.

Možná ji pořád miluje, pomyslela si. Možná dosud miluje tu okouzlující dvorní dámu své staré manželky Markéty.

Ta myšlenka ji znepokojila pouze nakrátko. Hrdě vztyčila hlavu a bojovně vystrčila drobnou bradičku. V mé náruči na ni zapomene! I já mu dám dědice, i já mu porodím jednu syny! Jenže ti budou legitimní, z manželského lože, a nikdo se neodváží zpochybňovat jejich právo na královský trůn.

„Dobrá tedy,“ ozval se Béla po chvíli a Kunhuta se opět dychtivě naklonila ke dveřím. „Zdá se, že v cestě do tvého nového manželského svazku už nestojí žádné překážky.“

„To opravdu ne,“ přikývl Otakar. „Jinak bych se tě neodvážil požádat o ruku tvé dcery Markéty.“

Kunhuta si ve zděšeném úžasu znovu přitiskla dlaň na ústa, aby potlačila další výkřik, tentokrát zoufalý.

Markétu si chce Přemysl Otakar vzít! Ne ji, krásnou mladou Kunhutu!

Podlaha jako by se s trochu zahoupala a před očima se jí nakrátko zatmělo. V mžiku zapudila slabost uniknout té zraňující pravdě do mdlob a přinutila se naslouchat dál.

„Chápu tvou volbu, Otakare, ale... Markéta si tě nevezme. Nikdy.“ Uherský král Béla IV. pronesl ta slova s nezastíraným zadostiučiněním. V bitvě mohl český král vyhrát, v lásce se mu však dostane porážky. Ještě se uvidí, kdo se od Kressenbrunnů vrátí jako skutečný vítěz! „Nehledá totiž štěstí po boku pozemského ženicha.“

„Zbožnost princezny Markéty je všeobecně známá, stejně jako její touha vstoupit do řádu namísto do manželství. Ctím to vše, ale... přednedávnem se přece mluvilo o jejím zasnoubení a dokonce možném sňatku,“ namítl Otakar a v hlase mu zaznělo zklamání.

Béla jen bezmocně pokrčil rameny. „Právě že jen mluvilo. Nikdy k žádnému zasnoubení nedošlo, i když neměla o nabídky nouzi. Markéta si to nepřála. Nechce se vdát. A já, jistě stejně jako ty, ctím její rozhodnutí vydat se po cestě, která je určitě mnohem náročnější než manželství.“

„Ale přesto...“

„Sám jsi před chvílí řekl, pane, že po něčem nelze jen tak natáhnout ruku a vzít si to. To platí zejména o lásce. A platí to i o mé dceři Markétě. Nemohu ji nutit k něčemu, co si nepřeje.“ Po pravdě ani nechci. Tahle slova sice Béla neřekl, ale Otakar si je mohl přecíst z jeho tváře.

„Mohu si s ní... o tomhle všem promluvit? Mezi čtyřma očima?“ Přemysl Otakar nedokázal skrýt zklamání. Nebyl zvyklý, že by se mu něco odpíralo. Kdysi se postavil dokonce i vlastnímu otci, aby prosadil svůj názor a své záměry. Markéta Uherská ho doslova uhranula. Anežku z Kuenringu měl rád, i když se jejich vztah po létech pohodlného soužití začínal nebezpečně podobat poněkud únavnému manželskému stereotypu. Viděl v ní teď hlavně matku svých dětí, a proto si jí vážil. Ale s Markétou... s uherskou princeznou Markétou to bylo něco úplně jiného. Jako by do něj z čistého nebe udeřil blesk a navždy změnil jeho život. Zamiloval se do ní tak, až to hraničilo s posedlostí.

Béla se usmál téměř shovívavě. Jeho dcera Markéta odmítla už řadu urozených nápadníků a tenhle vítěz od Kressenbrunnů nebude výjimkou. „Bránit ti v tom nemohu, Otakare. Ale říkám ti, že Markéta se už pevně rozhodla. Oznámla mi, že by ztratila navždy duši, provdat se za pozemského ženicha. Už dávno se odevzdala tomu nebeskému.“

To Kunhutě stačilo. Vrhla poslední pohled do hodovní síně. Dědečkovi Bělovi pohládal na tváři vítězoslavný úsměv, zato český král svíral svůj pohár tak pevně, až mu klouby na opálené ruce zběhly.

Na nic už nečekala, otočila se na patě a zamířila rychlým krokem do chodby.

Do běhu se však dala teprve tehdy, když si byla jistá, že její spěšné kroky v hodovní síni nezaslechnou.

Přibouchla za sebou s pořádným prásknutím dveře své komnaty a vrhla se na lůžko.